

Monnickendam, 13 mei 2025

Raadsnummer: 214-99
Zaaknummer: 9978-2025

Portefeuillehouder: Burgemeester M.C. van der Weele
Contact via: Team Informatievoorziening

Wettelijke grondslag voor raadsbevoegdheid: art. 35 Wet gemeenschappelijke regelingen

Aan de Raad

Onderwerp: Zienswijze gewijzigde begroting 2025, Kadernota 2026-2029, Conceptbegroting 2026 GR Waterlands Archief (WA)

Voorstel

1. In te stemmen met bijgaande zienswijze op de gewijzigde begroting 2025, Kadernota 2026-2029 en Conceptbegroting 2026 van GR Waterlands Archief.
2. De jaarstukken 2024 Waterlands Archief voor kennisgeving aan te nemen.

Inleiding

Als gemeente stellen wij jaarlijks een budget beschikbaar aan de Gemeenschappelijke regeling Waterlands Archief (GR WA).

Het Waterlands Archief is een archiefdienst in de zin van de Archiefwet 1995. In die hoedanigheid beheert het WA de archieven van de aangesloten gemeenten. Daarnaast heeft het WA archieven van waterschappen, notarissen en van particuliere instellingen (kerken, bedrijven, verenigingen) en families en personen in bewaring. De hoofdtaak van het WA is gericht op het duurzaam behoud, de toegankelijkheid en het gebruik van de archieven en collecties, zodat de verantwoordingsfunctie van de archieven wordt gewaarborgd en de kennis van de cultuurhistorie van de regio toenemen en behouden blijft.

De GR WA stelt op basis van de Wet gemeenschappelijke regelingen (Wgr) jaarlijks een jaarrekening en een begroting op. De begroting geeft de financiële planning voor het komende boekjaar weer voor deze gemeenschappelijke regeling. De jaarrekening geeft een financieel beeld van de activiteiten en resultaten van het afgelopen jaar.

Op 18 april 2025 ontvingen wij van het dagelijks bestuur van het WA de jaarstukken 2024, de gewijzigde begroting 2025, de Kadernota 2026-2029 en de Conceptbegroting 2026.

Op grond van de Wgr worden de gemeenteraden in de gelegenheid gesteld, om binnen acht weken nadat de jaarstukken en de begroting is toegezonden, hun zienswijze naar voren te brengen aan het bestuur van het WA. De zienswijzen van de gemeenteraden worden voorgelegd aan het bestuur WA en wegen mee bij de definitieve besluitvorming van het bestuur van de GR WA.

Kaders van de gemeenteraad

In de vastgestelde Nota Verbonden partijen 2019 zijn de kaders aangegeven waarbinnen invulling dient te worden gegeven aan de diverse gemeenschappelijke regelingen. Met betrekking tot de begrotingen is vermeld:

- I. Alle concept-begrotingen worden in de raad gebracht waarbij de raad een zienswijze kan geven.
- II. Ontwerp-jaarrekeningen die niet of marginaal afwijken worden in beginsel niet inhoudelijk behandeld.
- III. De kadernota en de jaarrekening van de GR VrZW en GR GGD worden wel in de raad behandeld.

Toelichting jaarstukken 2024 inclusief controleverklaring van de accountant

De accountant heeft de jaarrekening 2024 positief beoordeeld. De jaarrekening 2024 is afgesloten met een positief saldo van € 20.217,-. Dit saldo wordt toegevoegd aan de Algemene reserve.

De stand van de Algemene reserve wordt daarmee € 89.126,-. De algemene reserve is echter eerder gelimiteerd op € 75.000,- of 5% van de reguliere gemeentelijke bijdragen (in 2024 € 82.652,-).

Daarmee wordt de Algemene reserve overschreden met € 6.474,-.

Voorstel is om dit bedrag niet terug te storten maar te verrekenen met het verwachte tekort in 2025 vanwege de gewijzigde begroting.

Toelichting Gewijzigde begroting 2025

De prognose van baten en lasten 2025 laat enkele verschuivingen zien ten opzichte van de vastgestelde begroting 2025. Binnen de begroting zijn besparingen gevonden, maar het is niet mogelijk om het gehele tekort te dekken.

Voorstel is om het geraamde tekort van € 25.200,- op te vangen met de positieve resultaten van eerdere jaren (oftewel te onttrekken aan de Algemene reserve).

Toelichting:

De specificatie geeft inzage in de wijzigingen. De belangrijkste zijn:

- De aanschaf- en servicekosten van scanners zijn hoger dan oorspronkelijk begroot. Het betreft een boek- en doorvoerscanner voor 'scannen op verzoek'. In 2025 vinden de voorbereidingen plaats voor de invoering hiervan in 2026.
- De kosten voor de nieuwe accountant zijn aanzienlijk hoger dan begroot.

Ook in het programma Digitalisering bouwvergunningen is er een wijziging ten opzichte van de oorspronkelijke begroting. Het saldo in de reserves van Beemster en Purmerend is niet toereikend ten opzichte van de geplande kosten over 2025.

In onderstaand overzicht wordt de gewijzigde begroting 2025 op hoofdlijnen weergegeven en vergeleken met de vastgestelde begroting 2025:

Waterlands Archief	2024 realisatie	2025 begroting	2025 gew. begroting
Personeelskosten	€ 1.150.947	€ 1.185.000	€ 1.186.000
Kapitaallasten	€ 110.103	€ 118.300	€ 128.800
Huisvestingskosten	€ 274.952	€ 289.600	€ 283.200
Administratiekosten	€ 74.355	€ 56.800	€ 103.000
Subsidies en bijdragen	€ -	€ -	€ -
Specifieke kosten	€ 125.505	€ 127.500	€ 103.200
Bestuurskosten	€ 20	€ 100	€ 100
Bureau- en algemene kosten	€ 36.451	€ 37.500	€ 36.300
Onvoorziene uitgaven	€ -	€ 10.000	€ 10.000
Totaal kosten	€ 1.772.333	€ 1.824.800	€ 1.850.600
Gemeentelijke bijdragen	€ 1.653.031,15	€ 1.689.300	€ 1.689.300
Leges	€ -	€ -	€ -
Renten	€ 30.089,77	€ 23.800	€ 29.400
Specifieke inkomsten	€ 101.634,57	€ 107.500	€ 102.500
Subsidies en bijdragen	€ -	€ -	€ -
Overige inkomsten	€ 7.794,80	€ 4.200	€ 4.200
Totaal baten	€ 1.792.550	€ 1.824.800	€ 1.825.400
Dotatie/onttrekking reserves	€ -	€ -	€ 25.200
Resultaat	€ 20.217	€ -	€ -

Digitalisering Bouwvergunningen	2024 realisatie	2025 begroting	2025 gew. begroting
Specifieke kosten	€ 143.971	€ 88.359	€ 99.484
Totaal kosten	€ 143.971	€ 88.359	€ 99.484
Gem. bijdr. Digitalisering bouwvergunninge	€ 168.133	€ 44.862	€ 51.543
Totaal baten	€ 168.133	€ 44.862	€ 51.543
Dotatie/onttrekking reserves	€ (24.162)	€ 43.497	€ 47.941
Resultaat	€ -	€ -	€ -

Toelichting Kadernota 2026-2029

De Kadernota geeft u inzicht in de te verwachten ontwikkelingen. De Kadernota is gebaseerd op het Uitvoeringsplan 2026-2029, dat u vorig jaar conform de bepalingen in de gemeenschappelijke regeling is aangeboden. Verder zijn de verwachtingen ten aanzien van 2026-2029 geüpdatet.

De meerjarenraming van baten en lasten 2026-2029 komt overeen met de meerjarenraming in de Begroting 2026.

Toelichting Conceptbegroting 2026

Bijgevoegd treft u de ontwerpbegroting 2026 van het Waterlands Archief aan. De begroting 2026 is gebaseerd op het Uitvoeringsplan 2026-2029, de Kadernota 2026-2029 en de gewijzigde begroting 2025.

Het verzoek om scenario's te presenteren voor 5% besparing op de oorspronkelijke geraamde gemeentelijke bijdragen 2026 is primair grotendeels gerealiseerd met € 84.179,- (4,8%).

Scenario's besparing - primair (4,8%):

Schrappen van het budget voor exposities en publicaties	€ 29.362,-
Deels her-invulling functie Digitale Toegankelijkheid	€ 34.715,- +
Interne vervanging Coördinator Publiek	<u>€ 20.102,- +</u>
Totaal	€ 84.179,-

Door het bestuur wordt het schrappen van het totale budget voor exposities en publicaties niet verantwoord geacht. Voorgesteld wordt om de besparing op het budget voor exposities en publicaties te halveren ten opzichte van de primaire uitwerking. Zo blijft het archief zichtbaar voor het publiek, bijvoorbeeld via exposities en publicaties. Door stijgende kosten en beperkte middelen moeten we keuzes maken. Om de kwaliteit van het werk te behouden en te zorgen dat het archief ook in de toekomst goed functioneert, stellen we dus voor om het budget voor Exposities en Publicaties te halveren. Deze keuze is nodig zodat we kunnen blijven investeren in onze belangrijkste taken, zoals:

- Het goed bewaren en beschermen van documenten;
- Het digitaliseren van archiefstukken zodat ze online beschikbaar zijn;
- Het helpen van gemeenten, instellingen en inwoners die informatie zoeken.

Exposities en publicaties blijven belangrijk, maar we willen deze in de toekomst meer in samenwerking met partners organiseren of op kleinere schaal uitvoeren. Zo houden we het archief toegankelijk en zichtbaar, zonder dat dit ten koste gaat van de kerntaken. Met deze aanpassing zorgen we ervoor dat het Waterlands Archief ook op de lange termijn van waarde blijft voor onze regio.

Daarmee wordt de besparing op de oorspronkelijke geraamde gemeentelijke bijdragen 2026 € 69.498,- (4%).

Scenario's besparing - begroting (4%)

Halveren van het budget voor exposities en publicaties	€ 14.681,-
Deels her-invulling functie Digitale Toegankelijkheid	€ 34.715,- +
Interne vervanging Coördinator Publiek	<u>€ 20.102,- +</u>
Totaal	€ 69.498,-

Tegelijkertijd is de oorspronkelijke begroting bijgesteld met €82.031,-. De bijstelling is in lijn met de gewijzigde begroting 2025.

Gemeentelijk bijdragen na de opdracht besparing:

Gemeentelijke bijdragen volgens de meerjarenraming	€1.739.498,-
Bijstelling gemeentelijke bijdragen	€ 82.031,- +
Opdracht besparing	<u>€ 69.498,- -</u>
Gemeentelijke bijdragen 2026	€ 1.752.031,-

Voor wat betreft de gemeentelijke bijdragen hebben wij hierbij de gebruikelijke berekeningswijze gehanteerd: uitgangspunt zijn de laatste cijfers voor 2025 van de decemberraming 2024 van het CPB.

In onderstaand overzicht wordt de begroting van 2025 op hoofdlijnen weergegeven en vergeleken met de gewijzigde begroting 2024. De uitgaven van het WA bestaan voor het grootste deel uit personeelskosten en huisvestingskosten:

Inkomsten WA	Conceptbegroting 2026	Gewijzigde begroting 2025	Vershil
Gemeentelijke bijdragen	€1.752.031,-	€1.689.300,-	€62.731,-
Totale inkomsten	€1.883.511,-	€1.825.400,-	€58.111,-
Uitgaven WA	Conceptbegroting 2026	Gewijzigde begroting 2025	Vershil
Personeelskosten	€ 1.198.500,-	€ 1.186.000,-	€12.500,-
Huisvestingskosten	€ 289.700,-	€ 283.200,-	€6.500,-
Totale uitgaven	€ 1.883.511,-	€ 1.850.600,-	€32.911,-

Digitalisering bouwvergunningen	Conceptbegroting 2026	Gewijzigde begroting 2025	Vershil
Inkomsten Gemeentelijke bijdragen	€170.911,-	€51.543,-	€119.368,-
Totale kosten	€215.440,-	€99.484,-	€115.956,-

Argumenten

1.1 De Wet gemeenschappelijke regelingen bepaalt dat de raad de mogelijkheid heeft een zienswijze te geven

Het bestuur van de GR WA stelt de gewijzigde begroting 2025, de Kadernota 2026-2029 en de Conceptbegroting 2026 niet eerder vast dan nadat de raden van de aan de GR deelnemende gemeenten hun zienswijzen hebben kunnen geven en weegt deze zienswijzen bij de vaststelling mee.

Kanttekeningen

1.1 De jaarrekening wordt niet inhoudelijk behandeld in dit voorstel

In de kaders van de vastgestelde nota verbonden partijen is afgesproken dat jaarrekeningen (m.u.v. GGD en VrZW) die niet of marginaal afwijken niet inhoudelijk worden behandeld in de raad.

De jaarrekening wijkt niet dan wel marginaal af van de daarbij behorende begroting en is dan ook niet meegenomen in dit voorstel. In de voorgestelde reactiebrief wordt de jaarrekening voor kennisgeving aangenomen.

1.2 De Kadernota 2026-2029 wordt niet inhoudelijk behandeld in dit voorstel

De inhoud van de Kadernota wordt vastgesteld door het bestuur WA en wordt ter informatie aan uw raad voorgelegd.

1.3 Het bestuur van de GR WA beslist over de ontwerp-begroting 2026

De gemeenteraad wordt in de gelegenheid gesteld zienswijzen naar voren te brengen op de ontwerp-begroting. Alle zienswijzen van de deelnemers worden besproken in de bestuursvergadering van het WA. De zienswijzen wegen mee bij de definitieve besluitvorming van het bestuur WA. Het bestuur WA stelt uiteindelijk de begroting van de GR WA vast.

Financiële toelichting

De gezamenlijke gemeentelijke bijdragen in 2026 zijn € 1.752.031, - (2025 € 1.689.300, -).

Wij hebben in onze begroting de volgende financiële bedragen gereserveerd voor de periode 2026-2029:

Jaar	Begroot Waterland	Begroot WA	Afwijking
2026	€ 186.317	€ 183.860	€ 2.457
2027	€ 229.871	€ 205.324	€ 24.547
2028	€ 208.621	€ 212.993	€ -4.372
2029	€ 208.621	€ 220.924	€ -12.303

De systematiek van de (totale) gemeentelijke bijdragen is dat deze jaarlijks stijgen aan de hand van een vaste methode van berekening op basis de cijfers van het CPB (december 2019). Vervolgens wordt dit bedrag teruggerekend naar de gemeenten volgens een verdeelsleutel gebaseerd op aantal meters (stand 01-01-2025) en inwoners (stand 01-01-2026). De gewijzigde bedragen worden opgenomen in de begroting 2026.

Communicatie

Nadat uw gemeenteraad de zienswijze heeft bepaald wordt het bestuur van het WA daarvan in kennis gesteld middels bijgaande zienswijzebrief, zodat de reactie bij de besluitvorming over de jaarrekening en ontwerpbegroting in het bestuur van het WA kan worden meegewogen.

Burgemeester en wethouders,

drs. E.G.H. Dijk MPM
gemeentesecretaris/algemeen directeur

drs. M.C. van der Weele
burgemeester

Bijlage(n):

1. Concept-raadsbesluit
2. Zienswijzebrief
3. Aanbiedingsbrief Waterlands Archief
4. Jaarverslag WA 2024
5. Controleverklaring WA 2024
6. Gewijzigde begroting WA 2025
7. Concept begroting WA 2026
8. Kadernota WA 2026-2029